

Základní přehled epidemiologické situace ve výskytu tuberkulózy v České republice v roce 2025

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Institute of Health Information and Statistics of the Czech Republic

Základní přehled epidemiologické situace ve výskytu tuberkulózy v České republice v roce 2025

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Metodika.....	4
3. Shrnutí výsledků	5

1. Úvod

Publikace „Základní přehled epidemiologické situace ve výskytu tuberkulózy v České republice“ je Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR) vydávána pravidelně od roku 2016 (s daty za rok 2015) a nepřímo navazuje na publikace „Tuberkulóza a respirační nemoci“, které obsahovaly data od roku 1960 do roku 2014. Jedná se o výběr nejdůležitějších přehledových tabulek charakterizujících výskyt hlášených případů TBC a jiných mykobakterií v ČR. Prezentované údaje jsou čerpány z dat Registru tuberkulózy (RTBC), který je součástí informačního systému orgánů ochrany veřejného zdraví a je provozován jako webová aplikace s centrální databází. Nedílnou součástí RTBC se stala i databáze Informačního systému bacilární tuberkulózy (ISBT). V České republice podléhají hlášení do RTBC všechna zjištěná onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií. Kromě dat z RTBC jsou v publikaci pro přepočet na obyvatele využity údaje Českého statistického úřadu.

Správcem RTBC je Ministerstvo zdravotnictví, zpracovatelem na celostátní úrovni je ÚZIS ČR, který zodpovídá za poskytování a zveřejňování statistických výstupů a spolu s Národní jednotkou dohledu nad tuberkulózou zabezpečuje kontakty s mezinárodními organizacemi.

Závaznými předpisy pro tuto oblast jsou zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MZ č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče, vyhláška MZ č. 389/2023 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybraná infekční onemocnění, ve znění pozdějších předpisů a standard poskytování dispenzární péče nemocným tuberkulózou a jinými mykobakterií a osobám s vyšším rizikem vzniku těchto onemocnění (Věstník MZ ČR, částka 7/2016).

V průběhu roku 2020 byl zprovozněn nový vytěžovací nástroj v podobě webové aplikace, který poskytuje uživateli interaktivní formou hlubší přehled o stavu tohoto onemocnění u nás z různých nastavitelných pohledů (dostupné na: <https://tbc.uzis.cz/>).

2. Metodika

V tabulkových výstupech jsou shrnuty údaje o situaci TBC v ČR v roce 2025 vycházející z dat Registru tuberkulózy platných k datu 27. 5. 2026. Hlášené případy onemocnění jsou hodnoceny z hlediska laboratorního ověření nemoci, věkových skupin a pohlaví, předchozí léčby, lokalizace onemocnění, citlivosti k antituberkulotikům, úmrtí nebo země narození pacienta. Informace o hodnocení antituberkulotické léčby po 12 měsících se vážou k případům hlášeným do RTBC v roce 2024. Poslední dvě tabulky, na rozdíl od předchozích, evidují hlášené případy onemocnění mykobakteriózou jinou než TBC.

K dispozici jsou údaje jak ve formě absolutních počtů, tak jako standardizované ukazatele.

3. Shrnutí výsledků

V roce 2025 bylo do RTBC hlášeno celkem 435 onemocnění tuberkulózou všech forem a lokalizací, tj. 3,99 případu na 100 000 obyvatel (Tab. 1). V porovnání s předchozím rokem se stav hlášených případů snížil (o 20 případů méně než v roce 2024), v mezinárodním srovnání tak patříme i nadále k zemím s nízkým výskytem nemoci. Mezi nemocnými bylo 22 osob již dříve léčených antituberkulotiky (Tab. 3).

Z celkového počtu hlášených onemocnění TBC v roce 2025 se jednalo v 366 případech (84,1 %) o definitivní TBC, z toho v 286 případech (65,7 %) ověřenou ze sputa nebo laryngeálního výtěru (LV). U 179 nemocných (41,1 %) byla TBC pozitivní při mikroskopickém vyšetření sputa (Tab. 1).

Podle údajů RTBC se 391 případů (89,9 %) tuberkulózy týkalo onemocnění plic (zahrnuje i plicní spolu s mimoplicní). Zbývajících 44 onemocnění tvořily případy samostatné mimoplicní TBC (Tab. 4).

Výskyt TBC je mnohem častější u mužů než u žen (muži tvoří více než 74 % případů). Nejčastěji byly v roce 2025 mezi pacienty evidovány osoby ve věku 45–49 let. Relativně vzhledem k počtu obyvatel (podle 5letých věkových kategorií až po kategorii 95+) bylo nejvíce případů u mužů ve věku 90–94 let a u žen v kategorii 25–29 let. Počet pacientů mladších 20 let byl v roce 2025 celkem 29, počet pacientů ve věku 20–29 let se zvýšil na 44 (38 v roce 2024). (Tab. 2).

Stejně jako v předchozích letech bylo v roce 2025 zaznamenáno absolutně nejvíce nemocných tuberkulózou s bydlištěm v hlavním městě Praze, a to 120 osob (8,58 na 100 000 obyvatel). Vyšší počet hlášených onemocnění než celostátní průměr (tzn. nad 3,99/100 000 obyvatel) evidovaly dále kraje Jihočeský (4,45/100 000 obyvatel), Plzeňský (5,58/100 000 obyvatel) a Ústecký (4,47/100 000 obyvatel). Naopak nejnižší relativní počet onemocnění byl ve Zlínském kraji, tj. 1,90/100 000 obyvatel (Tab. 1).

V roce 2025 bylo do RTBC hlášeno 228 osob narozených mimo ČR s onemocněním TBC. Z celkového počtu zaznamenaných onemocnění tuberkulózou to představovalo 52,4 %. Nejvíce nemocných pocházelo z Ukrajiny (137 osob), Slovenska (19 osob), Filipín (12), Vietnamu (11 osob), Rumunska (9 osob), Moldavska (5 osob) a Mongolska (5 osob), viz tabulka 6.

Na citlivost k antituberkulotikům byl testován materiál od 372 pacientů hlášených do RTBC v r. 2025. V 41 případech (11,0 %) byla zjištěna rezistence na isoniazid, ve 44 případech (11,8 %) na streptomycin, v 25 případech na rifampicin (6,7 %), v 27 případech na pyrazinamid (7,3 %) a v 15 případech na etambutol (4,0 %). Multirezistence byla zjištěna v 24 případech (6,5 %). Další údaje o rezistenci na antituberkulotika jsou uvedeny v tabulce 5.

Z celkového počtu dosud neléčených TBC ověřených ze sputa nebo LV (303 případů) v roce 2024 bylo při hodnocení antituberkulotické léčby po 12 měsících od jejího zahájení u 219 osob (72,3 %) dosaženo léčebného úspěchu, zemřelo 21 osob, z toho 13 na TBC (4,3 %). Po roce léčba pokračovala u 5 osob (1,7 %), 3 osoby (1,0 %) se přestěhovaly a u 55 osob (18,2 %) byla léčba přerušena nebo údaje o ní chybí. Selhání léčby v roce 2024 nebylo vykázáno (Tab. 7).

Do RTBC bylo v roce 2025 nahlášeno celkem 22 úmrtí na TBC (může zahrnovat i dodatečně nahlášená úmrtí za předchozí období), přičemž nejvíce případů bylo evidováno v Hlavním městě Praze (8 osob) a Jihomoravském kraji (3 osoby), viz tabulka 8.

Kromě tuberkulózy jsou do RTBC hlášeny i případy onemocnění mykobakterií jinou než TBC. Ve sledovaném roce 2025 bylo toto onemocnění hlášeno v 118 případech (v r. 2024 bylo hlášeno 112 případů), což představovalo 1,08 případů/100 000 obyvatel. Z celkového počtu hlášených mykobakterií bylo 81 plicních a 37 s jinou lokalizací. Nejčastěji bylo izolováno *M. avium* (60 případů), *M. intracellulare* (9 případů), *M. kansasii* (9 případů) a *M. xenopi* (7 případů), viz tabulka 9.

Nejvíce případů mykobakterií bylo zaznamenáno v kraji Jihomoravském (15 případů), Plzeňském (13 případů) a Moravskoslezském (13 případů). Relativně vyšlo největší zatížení na obyvatele Plzeňského (2,13 případu/100 000 obyvatel) a Zlínského kraje (1,73 případu/100 000 obyvatel), viz tabulka 10.

Tab. 1. Hlášené počty TBC v krajích ČR

Území, kraj ¹⁾	Hlášená onemocnění TBC celkem		TBC kultivačně pozitivní		TBC kultivačně pozitivní ze sputa (nebo LV)		TBC mikroskopicky pozitivní ze sputa	
	absolutně	<i>na 100 000 obyvatel</i>	absolutně	<i>na 100 000 obyvatel</i>	absolutně	<i>na 100 000 obyvatel</i>	absolutně	<i>na 100 000 obyvatel</i>
Česká republika	435	3,99	366	3,36	286	2,63	179	1,64
Hl.m.Praha	120	8,58	107	7,65	80	5,72	51	3,65
Středočeský	50	3,40	45	3,06	36	2,45	20	1,36
Jihočeský	29	4,45	22	3,37	15	2,30	10	1,53
Plzeňský	34	5,56	30	4,91	21	3,43	14	2,29
Karlovarský	8	2,74	7	2,40	7	2,40	4	1,37
Ústecký	36	4,47	33	4,09	28	3,47	17	2,11
Liberecký	13	2,90	10	2,23	7	1,56	4	0,89
Královéhradecký	16	2,89	13	2,35	8	1,44	5	0,90
Pardubický	17	3,21	14	2,64	13	2,45	6	1,13
Vysočina	19	3,68	13	2,52	11	2,13	6	1,16
Jihomoravský	39	3,18	26	2,12	21	1,71	15	1,22
Olomoucký	14	2,22	12	1,90	8	1,27	5	0,79
Zlínský	11	1,90	9	1,56	7	1,21	7	1,21
Moravskoslezský	29	2,46	25	2,12	24	2,04	15	1,27

¹⁾ Krajem je míněn kraj bydliště pacienta

Tab. 2. Hlášené počty TBC podle věkových skupin a pohlaví

Věková skupina (roky)	Hlášená onemocnění TBC					
	absolutně			na 100 000 obyvatel		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
0–4 roky	6	2	4	1,22	0,79	1,66
5–9 let	4	2	2	0,68	0,66	0,70
10–14 let	5	1	4	0,86	0,33	1,40
15–19 let	14	7	7	2,23	2,14	2,33
20–24 let	24	19	5	4,43	6,85	1,89
25–29 let	20	10	10	3,80	3,72	3,88
30–34 let	34	24	10	5,05	6,92	3,06
35–39 let	36	24	12	4,89	6,37	3,34
40–44 let	53	43	10	6,90	11,00	2,65
45–49 let	55	46	9	6,03	9,92	2,01
50–54 let	47	41	6	5,47	9,42	1,41
55–59 let	43	32	11	6,34	9,42	3,25
60–64 let	20	18	2	3,12	5,69	0,62
65–69 let	21	15	6	3,49	5,28	1,89
70–74 let	21	16	5	3,44	5,88	1,48
75–79 let	15	13	2	2,90	6,06	0,66
80–84 let	9	4	5	2,88	3,42	2,55
85–89 let	4	3	1	2,70	6,19	1,00
90–94 let	4	3	1	7,00	19,08	2,41
95+ let	-	-	-	-	-	-
Celkem	435	323	112	3,99	6,04	2,02

Tab. 3. Hlášené počty TBC podle předchozí léčby v krajích ČR

Území, kraj ¹⁾	Hlášená onemocnění TBC			
	absolutně		na 100 000 obyvatel	
	dříve léčen		dříve léčen	
	ano	ne	ano	ne
Česká republika	22	413	0,20	3,79
Hl.m.Praha	6	114	0,43	8,15
Středočeský	1	49	0,07	3,33
Jihočeský	1	28	0,15	4,29
Plzeňský	1	33	0,16	5,40
Karlovarský	-	8	-	2,74
Ústecký	-	36	-	4,47
Liberecký	1	12	0,22	2,68
Královéhradecký	1	15	0,18	2,71
Pardubický	1	16	0,19	3,02
Vysočina	1	18	0,19	3,49
Jihomoravský	4	35	0,33	2,85
Olomoucký	1	13	0,16	2,06
Zlínský	1	10	0,17	1,73
Moravskoslezský	3	26	0,25	2,21

¹⁾ Krajem je míněn kraj bydliště pacienta

Tab. 4. Hlášené počty TBC podle lokalizace onemocnění v krajích ČR

Území, kraj ¹⁾	Tuberkulóza plicní (zahrnuje plicní a plicní spolu s mimoplicní)		Tuberkulóza mimoplicní	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Česká republika	391	3,59	44	0,40
Hl.m.Praha	108	7,72	12	0,86
Středočeský	43	2,93	7	0,48
Jihočeský	25	3,83	4	0,61
Plzeňský	26	4,25	8	1,31
Karlovarský	8	2,74	-	-
Ústecký	34	4,22	2	0,25
Liberecký	13	2,90	-	-
Královéhradecký	16	2,89	-	-
Pardubický	16	3,02	1	0,19
Vysočina	19	3,68	-	-
Jihomoravský	33	2,69	6	0,49
Olomoucký	13	2,06	1	0,16
Zlínský	10	1,73	1	0,17
Moravskoslezský	27	2,29	2	0,17

¹⁾ Krajem je míněn kraj bydliště pacienta

Tab. 5. Rezistence na antituberkulotika

Rezistence	Hlášená onemocnění TBC					
	dříve léčen ano		dříve léčen ne		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%
Pacienti s výsledky citlivosti na léky	17	100	355	100	372	100
Jakákoliv rezistence na:						
isoniazid (H)	6	35,29	35	9,86	41	11,02
rifampicin (R)	5	29,41	20	5,63	25	6,72
etambutol (E)	2	11,76	13	3,66	15	4,03
streptomycin (S)	5	29,41	39	10,99	44	11,83
pyrazinamid (Z)	3	17,65	24	6,76	27	7,26
Rezistence pouze na:						
isoniazid (H)	1	5,88	9	2,54	10	2,69
rifampicin (R)*	-	-	1	0,28	1	0,27
etambutol (E)	-	-	-	-	-	-
streptomycin (S)	2	11,76	13	3,66	15	4,03
pyrazinamid (Z)	-	-	8	2,25	8	2,15
Celkem monorezistence	3	17,65	31	8,73	34	9,14
H + R	2	11,76	-	-	2	0,54
H + R + E	-	-	-	-	-	-
H + R + S	-	-	4	1,13	4	1,08
H + R + Z	-	-	-	-	-	-
H + R + E + S	-	-	3	0,85	3	0,81
H + R + E + Z	-	-	1	0,28	1	0,27
H + R + S + Z	1	5,88	2	0,56	3	0,81
H + R + E + S + Z	2	11,76	9	2,54	11	2,96
Celkem multirezistence (MDR)	5	29,41	19	5,35	24	6,45
H + E	-	-	-	-	-	-
H + S	-	-	5	1,41	5	1,34
H + Z	-	-	1	0,28	1	0,27
H + E + S	-	-	-	-	-	-
H + E + Z	-	-	-	-	-	-
H + S + Z	-	-	1	0,28	1	0,27
H + E + S + Z	-	-	-	-	-	-
R + E	-	-	-	-	-	-
R + S	-	-	-	-	-	-
R + Z	-	-	-	-	-	-
R + E + S	-	-	-	-	-	-
R + E + Z	-	-	-	-	-	-
R + S + Z	-	-	-	-	-	-
R + E + S + Z	-	-	-	-	-	-
E + S	-	-	-	-	-	-
E + Z	-	-	-	-	-	-
E + S + Z	-	-	-	-	-	-
S + Z	-	-	2	0,56	2	0,54
Celkem polyrezistence (jiná než MDR)	-	-	9	2,54	9	2,42

*Vyšetřena citlivost pouze na rifampicin

Tab. 6. Hlášená onemocnění TBC u cizinců podle země narození

Země původu	Hlášená onemocnění TBC u cizinců	
	absolutně	% z celkového počtu hlášení TBC
Celkem	228	52,4
v tom:		
Ukrajina	137	31,5
Slovensko	19	4,4
Filipíny	12	2,8
Vietnam	11	2,5
Rumunsko	9	2,1
Moldavsko	5	1,1
Mongolsko	5	1,1
Ostatní	30	6,9

Tab. 7. Hodnocení AT léčby po 12 měsících u případů TBC hlášených do registru TBC v roce 2024

Stav léčby	Hlášená onemocnění TBC celkem		TBC ověřené ze sputa (nebo LV), dříve neléčen	
	počet	%	počet	%
TBC hlášené celkem v roce 2024	455	-	303	-
Nešlo o TBC	1	-	-	-
Potvrzené TBC hlášené v roce 2024	454	100,0	303	100,0
Vyléčen/ léčení ukončeno	318	70,0	219	72,3
Zemřel				
Na TBC	27	5,9	13	4,3
Z jiné příčiny	23	5,1	8	2,6
Přerušeni léčby/ chybějící údaje	75	16,5	55	18,2
Léčba pokračuje	8	1,8	5	1,7
Přestěhován	3	0,7	3	1,0
Selhání léčby	-	-	-	-

Tab. 9. Hlášené počty mykobakterióz jiných než TBC

Skupina onemocnění	Nemocní mykobakteriózou Dg. A31	
	absolutně	na 100 000 obyvatel
Mykobakterióza plicní	81	0,74
Mykobakterióza mimoplicní	37	0,34
Celkem hlášená onemocnění	118	1,08
z toho s izolovaným:		
M. avium	60	0,55
M. intracellulare	9	0,08
M. kansasii	9	0,08
M. xenopi	7	0,06
M. chimaera	6	0,06
M. abscessus	4	0,04
M. marinum	4	0,04
M. goodii	3	0,03
M. fortuitum	2	0,02
M. lentiflavum	2	0,02
M. malmoense	2	0,02
M. szulgai	2	0,02
M. kumamotoense	1	0,01
M. jiné/neurčeno	7	0,06

Tab. 10. Hlášené počty mykobakterií jiných než TBC v krajích ČR

Území, kraj ¹⁾	Hlášená onemocnění plicní mykobakterií		Hlášená onemocnění mimoplicní mykobakterií	
	absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Česká republika	81	0,74	37	0,34
Hl.m.Praha	6	0,43	2	0,14
Středočeský	8	0,54	4	0,27
Jihočeský	1	0,15	3	0,46
Plzeňský	7	1,14	6	0,98
Karlovarský	3	1,03	2	0,69
Ústecký	7	0,87	1	0,12
Liberecký	-	-	2	0,45
Královéhradecký	5	0,90	3	0,54
Pardubický	5	0,94	1	0,19
Vysočina	2	0,39	2	0,39
Jihomoravský	12	0,98	3	0,24
Olomoucký	8	1,27	2	0,32
Zlínský	7	1,21	3	0,52
Moravskoslezský	10	0,85	3	0,25

¹⁾ Krajem je míněn kraj bydliště pacienta